

PRAVIDLA HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

Základní východiska hodnocení školní práce žáků

Hlavním cílem hodnocení je poskytnout žákům zpětnou vazbu k jejich školní práci a vyjádřit úroveň dosaženého pokroku.

Hodnocení primárně porovnává konkrétní vzdělávací cíl a míru jeho naplnění žákem. *Např. je-li cílem zvládnout malou násobilku, učitel v hodnocení dává žákovi zpětnou vazbu, na jaké úrovni, již malou násobilku zvládá, zda jeho znalosti a dovednosti odpovídají zadanému cíli, jaké další aktivity mu mohou pomoci osvojit si násobilku ještě lépe, případně jakých chyb by se měl vyvarovat.*

Hodnocení má být **objektivní, povzbuzující a pozitivně motivující** k další práci. To znamená, že za nedostatečný či nekvalitní výkon nemá žák být trestán, ale informován o tom, že jeho práce není na požadované úrovni a jakým způsobem může tuto situaci změnit/řešit.

Cílem hodnocení není srovnávání žáků mezi sebou. Hodnocení se zaměřuje výhradně na studijní výsledky, ne na hodnocení osobnosti žáka.

Předpokladem kvalitní zpětné vazby ve škole jsou smysluplně a komplexně formulované vzdělávací cíle. Pokud žáci vědí, proč se konkrétnímu učivu mají věnovat, uplatňují svoji vnitřní motivaci a není třeba je za dosažení cíle odměňovat např. známkami. Zároveň je ale vždy vhodné ocenit žáky za **kvalitní práci, úsilí a vytrvalost**, protože tyto kompetence umožňují žákovi dobrý výkon opakovat.

Zákonní zástupci žáka by měli být detailně seznámeni se způsobem hodnocení školní práce žáků, tak aby pro ně hodnocení, které učitel žákovi dává, bylo srozumitelné.

Kritéria hodnocení vzdělávacích cílů mají žákům být **známa vždy dopředu** a mají jim být kdykoliv v průběhu práce k dispozici. To žákům umožňuje **plánovat si práci, hodnotit ji a také dávat učiteli zpětnou vazbu k jeho vzdělávacím aktivitám**. Nedílnou součástí vzdělávacích aktivit žáků je **sebehodnocení**.

Ředitel školy vytváří podmínky pro to, aby učitelé používali při hodnocení výsledků žáků **spravedlivé, objektivní a názorově sjednocené měřítko**. Pro tyto účely má škola zpracován metodiku pro hodnocení žáků.

Formy hodnocení

Formativní ústní zpětná vazba

Ústní zpětná vazba umožňuje přesně žáka informovat o dosaženém pokroku při osvojování konkrétních znalostí a dovedností, nasměrovat ho k dalším vzdělávacím aktivitám a upozornit ho na nedostatky, kterým by měl věnovat pozornost. Ústní zpětnou vazbu dává učitel **vždy adresně ke konkrétní žakově práci**. Její výhodou je **bezprostřednost a aktuálnost**. Žák může po jejím vyslechnutí reagovat, zeptat se na případné nejasnosti, dovysvětlit některé detaily. *Je-li ústní zpětná vazba podávána v hodině, mohou být k jejímu poskytnutí přizváni i ostatní žáci, což může zvýšit informační hodnotu a poskytnout jiný úhel pohledu. Dovednost dávání a přijímání zpětné vazby je důležitou klíčovou kompetencí, kterou si žáci v průběhu školní docházky postupně osvojují.*

Formativní písemná zpětná vazba

Učitel může konkrétní žakovské práce hodnotit různými popisnými způsoby: např. *vyjádřit počet správných odpovědí nebo chyb* (matematické příklady, jazykový diktát, test s otázkami), *vyznačit místa určená k opravě/doplnění, okomentovat práci slovně*. Práci si žáci mohou tímto způsobem hodnotit také sami, nebo vzájemně.

Hodnocení splnění znalostních cílů

Školní vzdělávací program stanoví pro žáky znalostní cíle v jednotlivých předmětech. Pro tyto znalostní cíle učitelé stanoví **kritéria splnění**, která jsou pro žáky **srozumitelná, přehledná a dosažitelná**. Je možné je přizpůsobit výukovým specifikům jednotlivých žáků. Vyhoví-li žák kritériím, učitel potvrdí splnění výukového cíle zápisem do školního informačního systému. Pro hodnocení výukových cílů používáme úroveň SPLNIL/NESPLNIL/NA CESTĚ. Úroveň “na cestě” vyjadřuje situaci, kdy žák již začal pracovat na daném výukovém cíli, ale nemá ho ještě dokončen. Zapsáním stupně “na cestě” do školního informačního systému učitel dává možnost žákům lépe si řídit své vlastní učení a vědět v průběhu školního roku, jakým cílům je třeba se věnovat.

Hodnocení splnění přístupových cílů

K jednotlivým znalostním cílům vyplývajícím ze ŠVP pro jednotlivé předměty stanoví škola žákům také cíle tzv. přístupové. Tyto cíle přímo a významně ovlivňují školní úspěšnost žáka a mají vliv na to, jak se mu daří ve znalostních předmětech. Škola cíleně rozvíjí dovednosti žáků v tomto ohledu, především v rámci předmětu Osobnostní a sociální výchova, který je svým obsahem zaměřen na klíčové kompetence, rozvoj osobnosti a měkkých dovedností. Hodnocené přístupové cíle zahrnují následující: **aktivní účast ve výuce; zájem o probíraná témata; schopnost pracovat samostatně i ve skupině; dovednost využívat různé druhy informací; používat různé učební strategie, které pomáhají při dosažení výukových cílů; dodržování termínů; příprava potřebných pomůcek; domácí příprava; respektující chování v hodinách i mimo ně.**

Přístupové cíle a kritéria jejich plnění

Přístupový cíl	Kritéria splnění (jak to vypadá, pokud žák cíl zcela naplňuje)
Aktivní účast ve výuce	Žák je v hodině soustředěný na práci, reaguje na učitele a své spolužáky, vnímá zadávané instrukce a řídí se jimi, doptává se, když nerozumí zadání, většinou ví, co se v hodině právě děje. Žák se zajímá o to, co se dělo v hodinách, na kterých chyběl, zjistí si u učitele, co je potřeba si doplnit a včas si učivo doplní.
Zájem o probíraná témata	Žák přemýšlí o smyslu učiva, aktivně zjišťuje, proč jsou jednotlivá témata důležitá a přemýšlí o tom, jak je možné je využít v každodenním životě; u témat, která mu nejsou tolik blízká, nebo jsou mimo jeho zónu nejbližšího rozvoje, žák usiluje o to, aby je zvládl alespoň na základní úrovni a umí si říci o pomoc.
Schopnost pracovat samostatně i ve skupině	Žák si samostatně poradí se zadáními různých školních prací, dokáže se sám zorientovat v různých typech instrukcí, řídí si svůj čas na práci, doptá se, pokud potřebuje více informací. Při skupinové práci se aktivně účastní práce skupiny, přijímá konkrétní roli a přispívá svou aktivitou k tomu, aby se skupině zadaný úkol podařilo zvládnout. Dodržuje pravidla týmu.
Dovednost využívat různé typy informací	Žák vyhledá informace potřebné pro zvládnutí úkolu, analyzuje jejich relevanci, z více zdrojů si ověří, zda je informace pravdivá; orientuje se v textu, shrne text vlastními slovy.
Používání vhodných učebních strategií	Žák vhodně využívá různé učební strategie (soustředěné čtení, paměťové učení, analýza informací, vyhledávání klíčových slov, doplňující otázky atd.), tak aby splnil své výukové cíle.
Dodržování termínů	Žák odevzdává zadanou práci včas a v požadované kvalitě.
Příprava potřebných pomůcek	Žák má ve škole k dispozici pomůcky a materiály, které učitel na začátku školního roku specifikoval (sešity, pracovní sešity, učebnice, psací potřeby, portfolio, atd.).
Domácí příprava	Od 6. ročníku učitel může zadat žákům práci ke splnění doma. Domácí příprava je vždy zadávána s dostatečným časem na splnění. Není hodnocena v rámci znalostních cílů. Její splnění je záležitostí žákova přístupu ke školní práci.
Respektující chování	Žák v hodinách i mimo ně respektuje učitele i spolužáky – mluví s nimi vhodným jazykem, nepoužívá vulgární ani jiné nevhodné výrazy, neskáče ostatním do řeči, nemluví, pokud v daném okamžiku mluví někdo jiný, nekomentuje nevhodně průběh výuky.

Sumativní hodnocení celkového výkonu v předmětu

Sumativně je výkon žáka hodnocen vždy čtvrtletně a pololetně. Za dané období posoudí učitel všechny stanovené znalostní i přístupové cíle v daném předmětu a ohodnotí žáka celkovým A/B/C nebo D. Také žák poskytne svůj pohled a sebehodnocení za dané období. Učitel a žák projednají celkové hodnocení na základě všech podkladů, o konečném hodnocení rozhodne učitel. Udělením stupně D žákovi vzniká povinnost vykonat v daném předmětu opravnou zkoušku.

Výsledné hodnocení je zapsáno do školního informačního systému.

Znalostní cíle		Přístupové cíle
Splnil jsem požadavky všech výukových cílů na dané období.	A/A	Moje práce v předmětu vyhovuje všem kritériím pro splnění přístupových cílů.
Splnil jsem požadavky větší části výukových cílů na dané období, každý z cílů mám splněn alespoň částečně.	B/B	Moje práce v předmětu vyhovuje většině kritérií pro splnění přístupových cílů, u některých pouze částečně.
Splnil jsem pouze některé výukové cíle na dané období, mnohé z nich pouze částečně.	C/C	Moje práce vyhovuje pouze některým z kritérií pro splnění přístupových cílů, některá kritéria nesplňuje vůbec.
Většinu výukových cílů na dané období jsem nesplnil.	D/D	Moje práce většině z kritérií pro splnění přístupových cílů nevyhovuje.

Sebehodnocení

Sebehodnocení žáka má významný formativní dopad na jeho práci. Uvědoměním si průběhu a výsledků vlastní práce žák postupně přebírá odpovědnost za učení, což pozitivně ovlivňuje jeho motivaci a zároveň dává zpětnou vazbu učiteli, zda s žákem pracuje podle jeho aktuálních schopností a vzdělávacích potřeb. Učitel dává žákovi prostor pro hodnocení vlastního výkonu v hodinách. Zde je zpětná vazba bezprostřední a tím i neefektivnější. Za delší období žák hodnotí svou práci ve čtvrtletí a pololetí. Při sebehodnocení se žák snaží popsat, co se mu daří, co mu ještě nejde, jak bude pokračovat v další práci. Obě hodnotící strany projednají společně, jak výkon žáka vidí, o konečné podobě hodnocení rozhoduje učitel, vždy ale s přihlédnutím k názorům žáka.

Souhrnné pololetní hodnocení žáka (vysvědčení)

V pololetí žáci dostávají písemné vysvědčení shrnující jejich školní výkon za uplynulé období.

V 1. - 3. ročníku má toto hodnocení formu dopisu třídního učitele žákovi. K tomu se přidává ještě hodnocení školní zdatnosti a sociálních dovedností a sebehodnocení žáka. Dopis třídního učitele žákovi obsahuje souhrnné hodnocení výkonu žáka v jednotlivých předmětech a doporučení žákovi do dalšího období, které se může týkat školních dovedností, znalostí, strategie učení i chování. Toto hodnocení připravuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli jednotlivých předmětů. Dopis je formulován přiměřeně věku žáka. Hodnocení školní zdatnosti a sociálních dovedností se zaměřuje na osobnostní potenciál žáka a jeho aktuální zralost, které významně ovlivňují momentální i dlouhodobý školní výkon.

Ve 4.-9. ročníku vysvědčení obsahuje souhrn sumativního hodnocení znalostních a přístupových cílů za jednotlivé předměty, slovní komentáře učitelů předmětů a krátký dopis třídního učitele shrnující celkový výkon žáka za pololetí se zaměřením na míru naplnění cílů, školní zdatnost a klíčové kompetence.

Hodnocení chování

Hodnocení chování žáka zohledňuje jeho chování ve škole při vyučování a na akcích pořádaných školou, dodržování školního řádu a přístupu žáka ke svému vzdělávání, k plnění školních úkolů a povinností. Chování ve škole se hodnotí dle pravidel chování stanovených školním řádem.

Chování v souladu či v rozporu se stanovenými pravidly neovlivňuje hodnocení studijních výsledků v jednotlivých předmětech. Chování žáka je hodnoceno vždy pololetně, toto hodnocení je součástí písemného pololetního vysvědčení.

Hodnotící škála pro slovní hodnocení chování žáka

Velmi dobré	<i>Žák dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. V takovém případě je ochoten své chyby napravit a neopakovat.</i>
Uspokojivé	<i>Chování žáka je často v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se někdy dopouští závažných přestupků proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy, nebo se opakovaně dopouští méně závažných přestupků. Není příliš ochoten diskutovat o nutné změně chování a výchovné působení nemá jednoznačný výsledek.</i>

Neuspokojivé	<i>Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Výchovné působení je zcela bez výsledků.</i>
---------------------	---

Triády

Dvakrát ročně se schází žák, rodiče a třídní učitel na společnou schůzku (tzv. triádu), při které mají všechny zúčastněné strany příležitost vyjádřit se k celkovému školnímu výkonu žáka, jeho studijním výsledkům, chování, motivaci ke studiu a individuálním potřebám. Schůzka také stanoví cíle na další období a hledá možnosti, jak podpořit a motivovat žáka v jeho vzdělávání. Podle potřeby se této schůzky mohou účastnit i učitelé jednotlivých předmětů. Ze schůzky je vždy pořízen zápis, který je součástí školní dokumentace žáka.

Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami škola poskytuje odpovídající podpůrná opatření ve všech vyučovacích předmětech, kde je to potřeba. Obecnou snahou je vždy **poskytnout žákovi dostatečnou odbornou podporu, aby byl schopen zvládnout výukové cíle stanovené pro daný ročník**. Pokud žák, s ohledem na své znevýhodnění, nemůže v konkrétních předmětech splnit výukové cíle odpovídající požadavkům jeho ročníku, vypracuje škola individuální vzdělávací plán (IVP) s přiměřenými výukovými cíli a **žák je v daném předmětu hodnocen slovně (S)**. Má tak možnost dostat podrobnou zpětnou vazbu ke své práci, nezatíženou prostým srovnáváním s ostatními žáky. Zároveň zákonný zástupce žáka dostává informaci o tom, jak žák splnil běžné výukové požadavky ročníku. Tato informace je důležitá pro objektivní posouzení aktuální situace, např. pro případy přestupu na jinou školu nebo při volbě vhodné střední školy u žáků 8. a 9. ročníku.

Vyučující respektují doporučení vyplývající z konzultací se školským pedagogicko-psychologickým pracovištěm a uplatňují je při hodnocení žáků. Také volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů pro hodnocení.

Přezkoumání hodnocení žáka

Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 10 pracovních dnů od vydání vysvědčení žákovi, požádat ředitele školy o přezkoumání výsledků hodnocení žáka. Ředitel školy zajistí komisionální přezkoušení žáka, které se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitele školy nebo krajského úřadu.

Komisionální přezkoušení

Komisi pro komisionální přezkoušení (dále jen přezkoušení) jmenuje ředitel školy.

Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, zástupce ředitele či jiný pedagogický pracovník.
- zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
- přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení. O přezkoušení se pořizuje protokol, který je součástí dokumentace školy.

Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení. Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

Výchovná opatření

Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiných osob žákovi udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za mimořádně úspěšnou práci.

Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za dlouhodobě nadprůměrnou školní práci.

Při porušení školního řádu udělí pedagog žákovi **upozornění**. Třídní učitel ho zapíše do školního informačního systému. Pokud žák obdrží 3 upozornění, třídní učitel uděluje **napomenutí třídního učitele** a písemně informuje rodiče o jeho důvodech. Zároveň třídní učitel projedná se žákem způsob nápravy chování a zváží osobní projednání s rodiči a žákem. O projednání mohou požádat i rodiče, a/nebo žák.

Pokud žák narušuje výuku a nereaguje na výzvu učitele k regulaci svého chování, učitel může přistoupit k **vykázání žáka z hodiny**. Žákovi je určeno, kde má do konce hodiny setrvat a je stanoven dozor, který na něj dohlédne. Co nejdříve po skončení hodiny učitel se žákem projedná jeho chování a zadá mu učivo k doplnění. Písemně informuje rodiče. Třídní učitel zapíše upozornění do školního informačního systému.

Žák, který i po udělení napomenutí třídního učitele pokračuje v nepřijatelném chování a obdrží další 3 upozornění, dostává **napomenutí ředitele**. Před jeho udělením se schází rodiče žáka, třídní učitel, žák a ředitel školy k projednání celé situace. Dalším stupněm je **podmínečné vyloučení** následované **vyloučením ze školy**. Sousednost těchto postihů platí vždy pro daný školní rok. Všechna výše uvedená jednání jsou písemně zaznamenána a navržená opatření podepisují všechny zúčastněné strany.

Pro všechna výchovná opatření směřující k nápravě nevyhovujícího chování žáka platí, že **pedagogové dávají přednost prevenci, opakovanému vysvětlování a připomínání pravidel, a především pečlivé diagnostice příčin chování žáka.**

Komunikace výsledků hodnocení

Žáci a jejich zákonní zástupci jsou o výsledcích školní práce a o hodnocení svého chování informováni průběžně učiteli – ústně nebo písemnou zpětnou vazbou a dále prostřednictvím čtvrtletního a pololetního sumativního hodnocení.

Škola seznámí zákonné zástupce se způsoby, jakými mohou kontaktovat jednotlivé pedagogy (e-mailem, telefonicky či osobně ve stanovených hodinách).

V případě mimořádných odchylek od obvyklých výsledků práce žáka informuje učitel zákonné zástupce bezprostředně a dohledatelným způsobem, nejlépe prostřednictvím elektronického informačního systému školy.

Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení studijních výsledků či chování žáka, může do 10 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení dozvěděl, požádat ředitele školy o přezkoušení žáka. Přezkoušení je třeba provést za přítomnosti učitele předmětu s rozporovaným hodnocením, třídního učitele a v případě zájmu i zákonného zástupce žáka. Přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

Při přestupu žáka na jinou základní školu, která uplatňuje klasifikaci pomocí známek, nebo pro potřeby přijímacího řízení, zajistí škola převod slovního hodnocení do standardní klasifikace pomocí známek 1-5.

Postoupení do vyššího ročníku

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí vyhoví požadavkům stanoveným školním vzdělávacím programem a je hodnocen celkovým hodnocením „prospěl“ nebo „prospěl s vyznamenáním“.

Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce srpna daného školního roku.

Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí nevyhověl stanoveným požadavkům, nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval. Tomu žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.

Pro celkové hodnocení žáka za pololetí, které je uvedeno na vysvědčení, je používána následující škála:

- **Prospěl s vyznamenáním** (převažující hodnocení A a žádné C)
- **Prospěl**
- **Neprospěl** – použije se pro hodnocení žáka v případě, že jeho celkový školní výkon výrazně zaostává za obvyklým standardem a není pravděpodobné, že by žák zvládl práci ve vyšším ročníku.
- **Nehodnocen** – není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí

Hodnoticí škála pro slovní hodnocení školní zdatnosti a sociálních dovedností žáka v 1. - 5. ročníku

Školní zdatnost	Nadprůměrná	Vyhovující	Je třeba rozvíjet
SCHOPNOST UVAŽOVÁNÍ			
Optimální stav: Žák uvažuje pohotově a rychle chápe souvislosti. Výjimečně potřebuje k pochopení návodné otázky.			
VYJADŘOVACÍ SCHOPNOST			
Optimální stav: Žák se vyjadřuje pohotově, výstižně, přesně a k věci; myšlenky formuluje srozumitelně.			
SCHOPNOST SOUSTŘEDĚNÍ			
Optimální stav: Žák je schopen se bez problémů soustředit 15-20 minut.			
SVĚDOMITOST a SEBEORGANIZACE			
Optimální stav: Žák si bez problémů plní své školní povinnosti (dodržuje termíny, odevzdává zadanou práci z vlastní iniciativy, má všechny pomůcky).			
ZAPOJENÍ SE DO ŠKOLNÍ PRÁCE			
Optimální stav: Žák se aktivně zapojuje do školní a třídní práce.			
SAMOSTATNOST			
Optimální stav: Žák je schopen samostatně pracovat podle ústních či písemných instrukcí přiměřených jeho věku.			
TÝMOVÁ PRÁCE			
Optimální stav: Žák je aktivním členem týmu, podílí se na zadané práci, přispívá svými nápady a snaží se o co nejlepší výkon.			
ZDRAVÉ SEBEVĚDOMÍ			
Optimální stav: Žák prosazuje své potřeby a názory vhodně, dokáže si stanovit hranice. Pokud se vymezuje vůči chování ostatních, dělá to s respektem a porozuměním.			
EMPATIE			
Optimální stav: Žák se dokáže vcítit do druhých, vnímat jejich pocity a potřeby a projevit účast a nabídnout pomoc.			
VSTŘÍCNÁ KOMUNIKACE			
Optimální stav: Žák komunikuje se spolužáky i dospělými ve škole otevřeně, věcně, přátelsky a bez obav. Jedná s respektem a s vědomím svých potřeb.			
SCHOPNOST PŘIZPŮSOBIT SE			

<i>Optimální stav: Žák dokáže přizpůsobit své chování aktuální situaci, řídit se pokyny dospělých ve škole, přijmout jiný názor a ustoupit potřebám třídy/týmu, je-li třeba.</i>			
SCHOPNOST ŘEŠIT KONFLIKTY A ZASTAT SE OSTATNÍCH			
<i>Optimální stav: Žák dokáže řešit konfliktní situace s nadhledem, respektem a věcně. Zastane se ostatních, pokud je s nimi nevhodně/nespravedlivě zacházeno.</i>			
SCHOPNOST PŘIJÍMAT ODLIŠNOSTI SPOLUŽÁKŮ			
<i>Optimální stav: Žák respektuje skutečnost, že každý z nás má jiné potřeby, jiný úhel pohledu a jiný přístup k životu. K odlišnostem svých spolužáků je tolerantní a usiluje o vzájemné pochopení.</i>			
SCHOPNOST PŘIJMOUT NÁZOR OSTATNÍCH			
<i>Optimální stav: Žák naslouchá ostatním, zvažuje jejich názory a je k nim otevřený. Pokud je jeho názor nesprávný, je ochoten to přijmout.</i>			
SCHOPNOST VYROVNAT SE S NEÚSPĚCHEM			
<i>Optimální stav: Žák přijímá jako fakt skutečnost, že každý člověk dělá chyby a někdy se mu nedaří. Neúspěchy neomlouvá, ale zároveň je vidí jako příležitost, nikoliv jako selhání.</i>			
SCHOPNOST POŽÁDAT DRUHÉ O POMOC			
<i>Optimální stav: Žák je schopen požádat dospělé ve škole nebo spolužáky o pomoc, pokud ji potřebuje. Nevnímá to jako slabost, či prohru.</i>			
RESPEKT K AUTORITĚ DOSPĚLÝCH VE ŠKOLE			
<i>Optimální stav: Žák respektuje dospělé ve škole, chová se k nim respektujícím způsobem, nesouhlas vyjadřuje slušně a věcně.</i>			